

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs I. & II. Vtrum imago personaliter dicatur in diuinis, sitque nomen proprium filij. in artic. 1. & 2. disput. vnica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

QVÆSTIO XXXV.

De imagine.

ARTICVLVS I & II.

Vtrum imago dicatur personaliter in diuinis, sitque nomen proprium Filij.

DISPVATIO VNICA.

imago quid.

IMAGO proprie loquendo, vt ex August. in lib. de Genesi ad literam, qui dicitur imperfectus, colligitur, est similitudo, seu quippiam simile ad alterius imitationem productum. Vt statua Cæsaris ad imitationem Cæsaris producta. Quare cum in diuinis nihil sit productum, nisi persona Filij & Spiritus sancti, personæque Spiritus sancti vi suæ productionis, quatenus scilicet per voluntatem procedit, non producatur ad imitationem Patris & Filij: Filius vero quia procedit per intellectum producatur ad imitationem substantiæ Patris, quæ in ratione speciei intelligibilis ad Verbi diuini productionem, vt sæpe in superioribus explicatum est: concurrit: fit, vt solus Filius in diuinis proprie rationem imaginis sortiatur, atque adeo vt imago in diuinis dicatur personaliter, sitque nomen proprium Filij. Porro Filius, vt cum Augustino docet D. Thomas hoc loco art. 2. estque communis Doctorum sententia, non in relatione similis est Patri, sed in essentia, quatenus habet rationem sapientiæ: quia tamen, vt aliquid similitudo; imagoque alterius dicatur, necesse est, vt sit quippiam ab eo distinctum, productumque ad illius imitationem, vtique quemadmodum à relatione habet Filius, vt sit quid productum, distinctumque à Patre, sic etiam à relatione completiue habet, quod sit imago Patris, esto non in ea, sed in essentia, quatenus rationem habet sapientiæ, sit similis Patri, vt sæpe in superioribus explicatum est. Circa hæc tamen sunt nonnulla animaduertenda. Primum est, Quamuis imago proprie sit similitudo ad alterius imitationem producta, id verò, ad cuius imitationem aliquid producitur, non imago, sed exemplar rei sic productæ dicatur: vnde quia Verbum diuinum non producitur ad imitationem rerum creaturarum, sed e contrario, creata ad imitationem illius producuntur, Verbum diuinum non imago, sed exemplar, id est re rerum creaturarum dicitur: quamuis, inquam, hæc ita sint, aliquando tamen exemplar ad cuius imitationem aliquid producitur, dicitur improprie imago eius, quod ad illius imitationem producitur. In eaque significatione videtur sumi imago, quando Genes. 2. homo dicitur factus ad imaginem & similitudinem Dei. Atque de imagine ita sumpta intelligit illum locum Fulgentius de fide ad Petrum cap. 1. Tametsi D. Thomas hoc loco hæc quoque expositionem innuat eius loci, vt ad denotandum imperfecte in homine imaginem Dei reperiri dictum sit, *ficiamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram.* Quod si in diuinis concedenda sit imago, ad cuius imitationem conditus fuerit homo, tunc imago essentialiter de Deo, improprie tamen dicitur.

Spiritus sanctus an sit dicendus imago patris.

Secundum est, nonnullos ex Græcis, vt Basilium 5. contra Eunomium, & Damascenum 1. fidei orthodoxæ cap. 18. concedere Spiritum sanctum esse etiam imaginem. Patris & Filij, vt hoc loco refert D. Thomas. Ex eo autem videntur moti, quod Spiritus sanctus sit quid productum, habeatque om-

Ania, in quibus Filius similis est Patri: Filius namque similis est Patri, quoad illius substantiam in essentialibus, nempe in essentia, vt rationem habet sapientiæ: essentialia autem omnia communia, eademque sunt Patri, Filio, & Spiritui sancto: quod fit, vt non minus Spiritus sanctus similis sit Patri & Filio quoad eorum substantiam, quam Filius similis sit Patri. Melius tamen, congruentiusque Scripturis sacris & veritati, Doctores Latini affirmant, solum Filium in diuinis habere proprie rationem imaginis. Ratio est, quia ad rationem imaginis non satis est similitudo inter aliqua duo (duo namque oia similia sunt inter se, & tamen neutrum est imago alterius) sed vterius requiritur, vt producatur ad imitationem eius, cuius dicitur imago: quia ergo Filius vi suæ productionis producitur ad imitationem substantiæ Patris, eoque quod producatur per intellectum concurrente essentia diuina in ratione speciei intelligibilis, qui concursus ex natura rei est ad exprimendum quippiam simile concurrenti eo modo: Spiritus sanctus autem non producitur ad imitationem substantiæ Patris & Filij: eoque quod producatur per voluntatem, cuius non est imitari principium, aut obiectum talis productionis, sed per accidens est quod eo modo productum sit simile producenti, efficitur, vt solus Filius proprie habeat rationem imaginis in diuinis: eaque de causa Scripturæ sanctæ eam soli Filio attribuant. Ad Colos. 1. *Est imago Dei inuisibilis.* Ad Hebr. 1. *Cum sit splendor gloria, & figura substantiæ eius.* Sapient. 7. *Candor est lucis æternæ, & speculum sine macula Dei maiestatis.* (in quo diuina maiestas seu essentia representatur) & *imago bonitatis illius.* Doctores ergo Græci sumunt imaginem improprie, prout omne, quod simile est alteri, dici improprie potest imago illius, maxime, si ex eo sit productum: nullus autem negare potest tres personas diuinas esse similes inter se. Notauerim tamen, etiam aliquos ex Græcis solum Verbum appellare imaginem, de quorum numero, sunt Athanasius in decretis synodi Nicænæ contra Arianos. Vbi vnus, inquit, *Dei, vna est tantum imago, vni Verbum, vnus Filius.* Didymus 2. lib. de Spiritu sancto. Nazianzenus in Apol. de fuga in Pontum, & Chrysostomus homilia 74. in Ioannem. Tertium est, Durandum in 1. d. 28. q. 3. asserere, imaginem non esse proprie in diuinis: eoque modo, quo in diuinis improprie cernitur, conuenire non tantum Filio, sed etiam Spiritui sancto: per appropriationem verò dici de solo Filio. Sententia hæc singularis est, & parum consona Scripturis sacris. Quamuis autem Durandum eo loco cuidam alteri fundamento innitatur (quod, si placet, apud ipsum lege) hæc tamen sententia videtur habere ortum ex illa alia eiusdem Durandi erronea sententia, qua affirmat, nec Filium procedere à Patre per intellectum, nec Spiritum sanctum à Patre & Filio per voluntatem, quæ supra impugnata est: neque est, quod de hac re verbum aliud adiciamus.

QVÆSTIO XXXVI.

De persona Spiritus sancti.

ARTICVLVS I.

Vtrum nomen, Spiritus sanctus, sit proprium nomen alicuius diuine personæ.

AC & duabus sequentibus questionibus distulit D. Thomas de his, quæ ad personam Spiritus sancti spectant. Quod ad propositam disputationem attinet, Richardus, & Durandum,

Durandus periculis sententia.

Verbalis sententia.